

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Szegesdi Judit ügyvéd (7100 Szekszárd, Tinódi u. 9.) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. r. és a dr. Gál Ferenc ügyvéd (7100 Szekszárd, Arany János u. 3.) által képviselt **II.rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II. r. felperesnek a dr. Sándor Attila ügyvéd (7100 Szekszárd, Garay tér 1. 1/5.) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében, melybe az alperes pernyertessége érdekében a **alperesi beavatkozó** (alperesi beavatkozó címe) beavatkozott, a Tolna Megyei Bíróság 16.G.40.010/2008/7. számú ítélete ellen az I. r. felperes 10. és az alperes 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 1.141.984 (egymillió-száznegyvenegyezer-kilencszáznyolcvannégy) forintot és 1.065.050 (egymillió-hatvanötezer-ötven) forintnak 2000. július 9-től, 76.934 (hetvenhatezer-kilencszázharmincnégy) forintnak 2004. február 12-től 2004. december 31.-ig számított évi 11 %-os, 2005. január 1.-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát.

Mellőzi az I. r. felperes perköltség megfizetésére kötelezését, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 68.000 (hatvannyolcezer) elsőfokú, és 34.000 (harmincnégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Az I. r. felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 22.800 (huszonkettőezer-nyolcszáz) forintra leszállítja.

Kötelezi az I. r. felperest, hogy az állami adóhatóság külön felhívására fizessen meg 22.800 (huszonkettőezer-nyolcszáz) forint másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. r. felperes 2002. július 11-én vállalkozási szerződést kötött az alperessel, melyben 350 adagos főzőkonyha és étterem megépítését vállalta bruttó 103.475.676 forint vállalkozói díj ellenében. Az építési munkálatokat a 2002. július 18. napján megkötött szerződés alapján a II. r. felperes végezte bruttó 93.125.000 forint vállalkozói díj ellenében. A munka elkészült. Az alperes az I. r. felperes vállalkozói díját a kibocsátott rész-számlák alapján folyamatosan teljesítette, de nem fizette meg a 2003. július 8-án esedékes 12.225.676 forint összegű végszámlából 1.065.050 forintot. Az építkezés során elvégzett pótmunkák értéke 5.638.153 forint volt, az elmaradt munkák értéke 177.580 forint.

Az I. r. felperes keresetében az alperest 5.652.818 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni, melyből 1.065.050 forint a végszámla ki nem fizetett része, 4.587.818 forint az elvégzett pótmunkák és elmaradt munkák különbözete.

Az I. r. felperes keresetét később felemelte, majd a 2004. december 14-én kelt engedményezési szerződéssel a perben érvényesített igényéből 7.512.520 forint összegű követelést a II. r. felperesre engedményezett. A II. r. felperes a perbe belépett, ezt követően az I. r. felperes az alperessel szembeni keresetét 1.517.225 forint és járulékai erejéig tartotta fenn.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, majd a II. r. felperessel egyezsége kötött, mely alapján az alperes a II. r. felperesnek 6.529.993 forintot megfizetett, és az I. r. felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint a II. r. felperessel megkötött egyezsége után az I. r. felperessel szemben tartozása nem áll fenn.

Az alperes viszontkeresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az I. r. felperest arra, hogy az alperes nevére 6.529.993 forint összegre vonatkozó 2006. december 19-ei teljesítési időponttal számlát állítson ki, és ezt adja át az alperesnek. Az I. r. felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet és a viszontkeresetet elutasította. Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy az engedményezés jellegére tekintettel az alperes tartozása csak „egységesen” kezelhető, ennek lényege, hogy az alperes nemcsak jogosult, hanem kifejezetten köteles elsődlegesen a II. r. felperesnek teljesíteni, amennyiben pedig tartozása az engedményezett követelés összegét meghaladja, akkor lehet szó arról, hogy az I. r. felperesnek teljesít. Részkövetelés engedményezése esetén más jogi konstrukció külön kikötés hiányában nem következik az engedményezésre vonatkozó általános jogi szabályozásból (Ptk. 328. §).

Az alperes tartozásának számításánál a megyei bíróság a perben beszerzett igazságügyi műszaki szakértői véleményt vette alapul, és megállapította, hogy a pótmunkák ellenértéke mindösszesen 5.638.153 forint, melyből le kell vonni az elmaradt munka ellenértékét, 161.436 forintot + 16.144 forintot. Az alperes tartozása a pótmunkák és az elmaradó munkák különbözete címén 5.460.570 forint, ehhez adódik még 1.065.050 forint a teljesen ki nem fizetett végszámlából. A teljes tartozás összege 6.525.623 forint. Az alperes a II. r. felperesnek 6.529.993 forintot fizetett meg, így az I. r. felperesnek a továbbiakban nem tartozik.

A viszontkeresettel kapcsolatban csupán azt jegyezte meg az elsőfokú bíróság, hogy az engedményezés alapján az alperes közvetlenül a II. r. felperesnek fizette meg az említett összeget, ennél fogva az I. r. felperes számla kibocsátására nyilvánvalóan nem köteles.

Az ítélet ellen az I. r. felperes és az alperes jelentett be fellebbezést.

Az I. r. felperes kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és az alperest 1.517.225 forint, és ennek a kereseti kérelem szerinti járulékaival és a perköltség megfizetésére kötelezze. Álláspontja szerint az alperes felperesekkel fennálló tartozása az engedményezés után is elkülöníthető, és amennyiben a szakértői vélemény nem támasztotta alá teljes egészében a felemelt, majd engedményezett követelés teljes összegét, úgy a járandóság a két felperes között követeléseik egymáshoz viszonyított arányában osztandó meg. A szakértői vélemény is világosan elkülönítette, hogy melyik felperesnek milyen arányú követelése lehet az alperessel szemben. Sémlemezte, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a szakértő meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát, amely alkalmas lett volna annak igazolására, hogy a felperesnek van még követelése, és ez milyen összegű.

Az alperes fellebbezésében kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, az I. r. felperest kötelezze arra, hogy az alperes részére 6.529.993 forint bruttó összegre vonatkozóan 2006. december 19. napjával történt fizetésteljesítési időponttal vállalkozási díjzolgáltatás megnevezéssel számlát állítson ki, és adja át a felperesnek. Álláspontja szerint az engedményezéssel átruházott követelést az Art. szerint kiállítandó bizonylatnak számlának kellett volna tartalmazni. Az Art. 45. §-a szerint az általános forgalmi adó alanya az általa végzett értékesítésről jogszabály szerinti bizonylatot (számla, készpénzfizetési számla, nyugta) köteles kiállítani, és az Art. 46. § alapján a kifizetéskor átadni a vevőnek. Erre vonatkozó kötelezettségét az I. r. felperes nem teljesítette. Az elsőfokú bíróság ítéletében mellőzte a viszontkereset megalapozatlanságára vonatkozó döntésének indokolását, ezért az sem állapítható meg, mi alapján utasította el a viszontkeresetet.

Az I. r. felperes fellebbezése részben megalapozott, az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás adatai alapján a következőkkel egészíti ki:

2004. március 5-én a T.-B. Korlátolt Felelősségű Társaság 7.964.745 forint vállalkozói díj megfizetése iránt pert indított a jelen per I. r. felperese ellen. Az elsőfokú bíróság a 16.G.17-04-000013/16. számú 2005. április 27-én kelt végzésével a per tárgyalását a jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztette. A jelen perben az I. r. felperes az alperessel szemben korábban 5.652.818 forint megfizetése iránti keresetét 8.666.004 forintra és járulékaira felemelte. Bejelentette azt is, hogy ebből a követelésből 7.148.779 forintot a II. r. felperesre engedményezett azzal, hogy az I. r. felperes követelése az alperessel szemben 1.517.225 forintra, és az eredeti kereseti kérelem időpontjától számított járulékaira, és ezzel arányos részperkölségre terjed ki.

A T.-B. Kft-vel 2004. december 14-én megkötött engedményezési szerződés 1. pontjában a szerződő felek megállapították, hogy az engedményező I. r. felperes az alperessel szemben pert indított 5.652.818 forint megfizetése iránt. Az engedményező kötelezettséget vállalt arra, hogy a szerződés aláírásától számított 30 napon belül a keresetét pótmunka jogcímén 3.376.927 forinttal felemeli. A szerződés 2. pontja szerint az engedményező az 1. pontban megjelölt követeléséből 7.512.520 forint összegű követelést a szerződés aláírásával az engedményesre engedményez az elvégzett pótmunka díj követelés fejében. A szerződés 6. pontjában a szerződő felek megállapodtak abban, hogy az engedményezésre és az 1. pontban írt kereset felemelésre tekintettel az I. r. felperes követelése 1.517.225 forint, a II. r. felperes követelése 7.512.520 forint az alperessel szemben.

A T.-B. Kft. 2005. november 30-án jelentette be, hogy a perbe II. r. felperesként belép. Az elsőfokú bíróság a 31. sorszámú végzésében megállapította, hogy a felperes jogutódja 7.512.520 forint tőke és járulékai erejéig a T.-B. Kft, aki a perben II. r. felperesként vesz részt. A végzést, az engedményezési szerződést, a kereset felemelést tartalmazó előkészítő iratot és a II. r. felperes bejelentését az alperes jogi képviselőjének 2005. december 9-én kézbesítették.

A pótmunkadíj összegszerűségét illetően az igazságügyi szakértő a felperesek közötti 16.G.17-04-000013/9. szám alatt folyó perben 2004. december 16-án nyújtotta be szakértői véleményét. A szakvélemény szerint a II. r. felperest az I. r. felperestől megillető pótmunkadíj 4.487.440 forint.

A II. r. felperes perbelépését követően, 2006. március 3-án megtartott tárgyaláson a felek képviselői jelen voltak. A felperesek képviselői a bíró kérdésére egyezően úgy nyilatkoztak, hogy a munkát lényegében a II. r. felperes végezte el, de az úgynevezett fővállalkozói haszonból az I. r. felperesnek is részesülnie kell. Ezért azzal együtt, hogy a követelését részben a II. r. felperesre engedményezte, e hasznáról nem kíván lemondani. Abban az esetben, ha a bíróság nem helyt

adással, vagy nem teljes helyt adással bírálná el a keresetet, a felemelt kereset és az engedményezés arányában kérik elszámolni a nekik járó összeget.

Az igazságügyi műszaki szakértő véleményét 2006. június 27-én kiegészítette. A kiegészítés szerint az alapszakvéleményben megállapított összeghez 510.513 forint hozzáadását javasolta. A felek a szakvéleményre észrevételeket tettek, a szakértő az észrevételekre 2006. december 18-án adott válaszában úgy nyilatkozott, hogy 25 %-os ÁFA-kulcs alkalmazandó.

A II. r. felperes és az alperes 2006. december 19-én egyezségeket kötött, melyben az alperes kötelezettséget vállalt arra, hogy 2007. június 10-éig a II. r. felperesnek 7.043.433 forintot megfizet a perbeli követelés és a perköltség fejében. Ez az összeg a szakértői véleményben meghatározott 6.529.993 forint bruttó összeget, 350.000 jogi képviselési díjat és 163.440 forint szakértői díjat tartalmaz. A 2006. december 20-án megtartott tárgyaláson a II. r. felperes az alperessel az írásbeli megállapodással egyező tartalmú egyezségeket kötött. A II. r. felperes kijelentette, hogy a továbbiakban az alperessel szemben semmilyen követelése nincs. Az egyezségeket az elsőfokú bíróság jóváhagyta.

A fenti kiegészítésekkel a másodfokú bíróság részéről irányadónak elfogadott tényállás alapján az elsőfokú bíróság tévesen vonta le azt a jogi következtetést, hogy az engedményezésre tekintettel az I. r. felperesnek az alperessel szemben jogszerű követelése nem maradt.

Helyesen indult ki az elsőfokú bíróság abból, hogy az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép, és a kötelezett az engedményezésről való értesítés után csak az új jogosultnak teljesíthet (Ptk. 328. § (4) bekezdés, 329. § (1) bekezdés). Azt is helyesen vizsgálta, hogy mi volt az engedményezés tárgya, mert a megállapodásból ki kell tűnnie, hogy az engedményezés mely követelésre, milyen terjedelemben vonatkozik, figyelemmel arra, hogy a követelés részlegesen is engedményezhető. A perbeli nyilatkozatok miatt azonban az engedményezési megállapodás tartalmának bírói értelmezése szükségtelen és téves volt, mert a megállapodást a szerződő felek maguk értelmezték. A 2006. március 3-án megtartott tárgyaláson egyező nyilatkozatot tettek erről, a követelés részbeni megalapozottsága esetén a felemelt kereset és az engedményezés arányában kérték megállapítani a nekik járó összeget. A felemelt kereset összege 8.666.004 forint volt, ebből az engedményezett követelés 7.148.779 forint, a teljes összeg 82,5 %-a. Ebből következően az I. r. felperes a teljes követelés 17,5%-a illetve meg. A megállapodás értelmezéséről az alperes tárgyaláson jelenlévő képviselője a nyilatkozat elhangzásakor értesült.

Az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény alapján helyesen állapította meg, hogy a felpereseknek 6.525.623 forint vállalkozói díj jár. Ennek 17,5 %-a, 1.141.984 forint az I. r. felperest illeti meg, mert erre az engedményezés nem terjed ki.

Az elsőfokú bíróság viszontkeresetet elutasító döntése érdemben helyes. Az I. r. felperes a vállalkozói díjról a végszámlát kiállította, a vállalkozói díj fennmaradó részére vonatkozóan irányadó a BDT.2001.536. szám alatt közzétett döntés, amely szerint szerződéses jogviszony keretei között az elismert és kifizetett pénzüsszegekről utólag számla kiadása iránt kereseti kérelem nem terjeszthető elő. A polgári jogi jogviszonyban teljesítő fél minden esetben követelheti, hogy a teljesítésről, mint lényeges jogi tényről a jogosult a Ptk. 284. § (1) bekezdése szerinti nyugtát állítson ki. Ettől el kell választani azt, hogy a kötelezett számla hiányában is előterjeszthet-e ÁFA visszatérítése iránti igényt, vagy sem. A polgári jogi jogviszony a teljesítéssel megszűnik, ezután a számla kiállítási kötelezettséggel és az ÁFA visszaigénylés jogszerűségével kapcsolatos - tipikusan pénzügyi jogi, adójogi - vita elbírálása elsődlegesen az adóhatóság hatáskörébe tartozik. Az ÁFA visszaigénylés jogszerűségéről a bíróság csak az érintett és az adóhatóság közötti jogvita elbírálása esetén dönt. Az I. r. felperes tehát számla kiállítására akkor sem kötelezhető, ha az egyezségtől függetlenül ez a kötelezettség őt terhelné.

A fenti indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján fellebbezett részében részben megváltoztatta, és a pernyertesség és a pervesztesség arányának megfelelően a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a feleket a le nem rótt illeték, és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj megfizetésére. A feljegyzett illeték fennmaradó részét az alperes személyes illetékmentességére tekintettel az állam viseli.

P é c s, 2009. január 14.

Dr. Veszely Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ildikó s.k. bíró